Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL ANTHONY MICHAEL COLLINS
prezentate la 19 mai 2022 [1]

Cauza C-635/20 P

Comisia Europeană
împotriva
Republicii Italiene,

Regatului Spaniei

„Recurs – Regim lingvistic – Anunț de concursuri generale pentru recrutarea de investigatori și lideri de echipă – Cunoștințe lingvistice – Limitarea alegerii limbii 2 a concursurilor la limbile engleză, franceză sau germană – Regulamentul nr. 1 – Statutul funcționarilor – Discriminare bazată pe limbă – Justificare – Interesul serviciului – Necesitatea ca personalul nou-recrutat să fie imediat operațional”

I. Introducere

1. Limba este o parte importantă a identității culturale și politice a cetățenilor Uniunii, iar atât Tratatul privind Uniunea Europeană, cât și Carta drepturilor fundamentale consacră respectul pentru diversitatea lingvistică a Uniunii [2]. Acest respect este confirmat prin desemnarea tuturor celor 24 de limbi oficiale ale Uniunii Europene ca limbi de lucru ale instituțiilor sale [3].

2. Limbile facilitează comunicarea între indivizi și le permit astfel să conlucreze. Întrucât utilizarea simultană a tuturor celor 24 de limbi oficiale ar afecta în mod grav, în situația actuală, o astfel de comunicare și colaborare, este de înțeles că instituțiile UE caută să recruteze funcționari care să cunoască cel puțin o limbă vehiculară pe lângă limba lor maternă. Există o listă lungă de limbi care, în diferite momente ale istoriei europene, ar putea fi descrise ca fiind limbi care s-au bucurat de statut vehicular, fie pe întreg continentul, fie în părți mari ale acestuia. O limbă se poate bucura de statut vehicular într-un anumit context politic și economic care, de-a lungul timpului, nu durează la nesfârșit: este totuși de netăgăduit că percepția unei limbi ca fiind vehiculară îi sporește statutul.

[1] Limba originală: engleza.

[2] Articolul 3 TUE și articolul 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. De asemenea, trebuie luate în considerare cele aproximativ 60 de limbi regionale și minoritare vorbite pe teritoriul Uniunii Europene.

[3] Articolul 1 din Regulamentul nr. 1 din 15 aprilie 1958 de stabilire a regimului lingvistic al Comunității Economice Europene (JO, Ediție specială în limba engleză 1952-1958, p. 59; Ediție specială, 01/vol. 1, p. 3), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 517/2013 al Consiliului din 13 mai 2013 (JO 2013, L 158, p. 1) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 1/58”).

3. Întrucât Uniunea Europeană pune pe picior de egalitate toate limbile sale oficiale, iar desemnarea unei limbi ca fiind vehiculară pentru un anumit scop reprezintă un avantaj incontestabil pentru candidații care o cunosc bine, o astfel de alegere trebuie să fie justificată pe baza unor motive obiective și rezonabile. Jurisprudența Curții recunoaște că nevoile serviciului oferă o astfel de justificare, sub rezerva a două cerințe. Astfel, justificarea invocată trebuie să fie legată de funcțiile pe care persoanele recrutate vor trebui să le îndeplinească. Dovezile invocate pentru a justifica restricția propusă trebuie să fie exacte, fiabile și coerente [4].

4. În prezenta cauză, Comisia Europeană solicită anularea Hotărârii din 9 septembrie 2020, Spania și Italia/Comisia (T-401/16, nepublicată, EU:T:2020:409; „hotărârea atacată”), prin care Tribunalul a anulat un anunț de concurs general pentru recrutarea de administratori. EPSO/AD/323/16 urmărea să recruteze „1 – Investigatori (AD 7) pentru următoarele profiluri: cheltuieli ale UE, anticorupție- 2 – Investigatori: vamă și comerț, tutun și mărfuri contrafăcute”. EPSO/AD/324/16 urmărea să recruteze – „Investigatori (AD 9): lideri de echipă” [5]. Anunțul EPSO atacat [6] în prezenta cauză precizează că candidații trebuie să îndeplinească următoarele condiții lingvistice specifice:

– Limba 1: nivelul minim – C1 în una dintre cele 24 de limbi oficiale ale UE;

– Limba 2: nivelul minim – B2 pentru limba engleză, franceză sau germană; trebuie să fie diferită de limba 1 [7].

5. În continuare, anunțul EPSO atacat identifică în mod specific un nivel ridicat de cunoștințe de limba engleză ca fiind necesar pentru a putea îndeplini sarcinile relevante:

„Pentru a fi recrutat în cadrul acestor două concursuri, buna cunoaștere a limbii engleze (scris și vorbit) este o condiție necesară. Engleza este limba principală utilizată de investigatorii care lucrează în domeniul luptei anticorupție și/sau al infracționalității financiare în context internațional. O bună cunoaștere a limbii engleze este, prin urmare, esențială, atât pentru

[4] A se vedea de exemplu Hotărârea din 27 noiembrie 2012, Italia/Comisia (C-566/10 P, EU:C:2012:752), Hotărârea din 26 martie 2019, Comisia/Italia (C-621/16 P, EU:C:2019:251), Hotărârea din 26 martie 2019, Spania/Parlamentul (C-377/16, EU:C:2019:249), Hotărârea din 15 septembrie 2016, Italia/Comisia (T-353/14 și T-17/15, EU:T:2016:495), Hotărârea din 14 decembrie 2017, PB/Comisia (T-609/16, EU:T:2017:910), Hotărârea din 3 martie 2021, Barata/Parlamentul (T-723/18, EU:T:2021:113), Hotărârea din 9 iunie 2021, Calhau Correia de Paiva/Comisia (T-202/17, EU:T:2021:323).

[5] EPSO/AD/323/16 și EPSO/AD/324/16, JO 2016, C 187 A, p. 1; „anunțul EPSO atacat”.

[6] Articolul 2 din Decizia 2002/620/CE a Parlamentului European, a Consiliului, a Comisiei, a Curții de Justiție, a Curții de Conturi, a Comitetului Economic și Social, a Comitetului Regiunilor și a Ombudsmanului European din 25 iulie 2002 de înființare a Oficiului pentru Selecția Personalului Comunităților Europene (JO 2002, L 197, p. 53, Ediție specială, 01/vol. 8, p. 247) a transferat Oficiului pentru Selecția Personalului Comunităților Europene (EPSO) responsabilitatea pentru organizarea concursurilor generale la care face referire articolul 30 primul paragraf și anexa III la Statutul personalului. În temeiul articolului 4, orice cale de atac privind exercitarea competențelor conferite EPSO se exercită împotriva Comisiei.

[7] Cadrul european comun de referință pentru limbi, emis de Consiliul Europei [Recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei nr. R (98) 6 din 17 martie 1998; „CECR”], prevede șase niveluri de competențe lingvistice, de la A1 la C2. Unul dintre tabelele sale conține o prezentare generală a nivelurilor obișnuite de cunoștințe. Nivelul C1, care corespunde cunoștințelor lingvistice ale unui „utilizator competent”, este descris după cum urmează: „Poate să înțeleagă o gamă largă de texte lungi și complicate și să sesizeze semnificațiile implicite. Poate să se exprime spontan și fluent, fără a fi trebui să-și caute în mod vizibil cuvintele. Poate să utilizeze limba cu eficacitate și cu suplețe în viața socială, profesională sau academică. Poate să exprime teme complexe într-un mod clar și bine structurat, demonstrând că stăpânește instrumentele de organizare, de structurare și de coeziune a discursului”. Nivelul B2, care corespunde cunoștințelor lingvistice ale unui „utilizator independent”, este prezentat după cum urmează: „Poate să înțeleagă ideile principale din texte complexe pe teme concrete sau abstracte, inclusiv în discuții tehnice în specialitatea sa. Poate să comunice cu un anumit grad de spontaneitate și de fluență, încât conversația cu un vorbitor nativ să nu presupună efort pentru niciunul dintre interlocutori. Poate să se exprime clar și detaliat asupra unei game largi de subiecte, poate să-și expună opinia asupra unui subiect de actualitate, prezentând avantajele și inconvenientele diferitelor posibilități”.

susținerea de prezentări și purtarea de discuții, cât și pentru elaborarea de rapoarte, astfel încât să se asigure o cooperare și un schimb de informații eficace cu autoritățile naționale din statele membre și din țările terțe."

6. În hotărârea atacată se statuează că Comisia nu a demonstrat că limitarea alegerii de către candidați a celei de a doua limbi străine la limbile engleză, franceză sau germană este justificată în mod obiectiv și proporțională cu obiectivul principal pe care limitarea urmărește să îl atingă, și anume recrutarea de administratori care sunt imediat operaționali. De asemenea, Comisia nu a demonstrat că restricția lingvistică este justificată prin raportare la constrângerile bugetare și operaționale și/sau la natura procesului de selecție [8]. În recursul său în fața Curții, Comisia susține că sarcina care i-a fost impusă de Tribunal în ceea ce privește justificarea oferită pentru restricția lingvistică este nerezonabil de mare. De asemenea, aceasta contestă aprecierea de către Tribunal a elementelor de probă pe care Comisia le-a prezentat în sprijinul acestei restricții.

II. Contextul juridic

A. Regulamentul nr. 1/58

7. Prin intermediul Regulamentului nr. 1/58, Consiliul și-a exercitat competența care îi este conferită prin actualul articol 342 TFUE de a stabili normele care reglementează printre altele utilizarea limbilor de către și în cadrul instituțiilor Uniunii Europene. În versiunea în vigoare în prezent, acesta prevede, în partea relevantă:

„Articolul 1

Limbile oficiale și de lucru ale instituțiilor Uniunii sunt bulgara, ceha, croata, daneza, engleza, estona, finlandeza, franceza, germana, greaca, irlandeza, italiana, letona, lituaniana, maghiara, malteza, neerlandeza, polona, portugheza, română, slovaca, slovena, spaniola și suedeza.

[…]

Articolul 6

Instituțiile [Uniunii Europene] pot stabili modalitățile de aplicare a prezentului regim lingvistic prin regulamentele lor de procedură."

B. Statutul funcționarilor

8. În măsura în care poate prezenta relevanță, articolul 1d din Statutul funcționarilor [9] prevede:

„(1) În aplicarea prezentului statut se interzice orice discriminare, precum discriminarea bazată pe sex, rasă, culoare, origine etnică sau socială, caracteristici genetice, limbă, religie sau

[8] Hotărârea din 9 septembrie 2020, Spania și Italia/Comisia (T-401/16, nepublicată, EU:T:2020:409, punctul 205).

[9] Regulamentul (CEE, Euratom, CECO) nr. 259/68 al Consiliului din 29 februarie 1968 de stabilire a Statutului funcționarilor Comunităților Europene, precum și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai acestor comunități și de instituire a unor măsuri speciale tranzitorii aplicabile funcționarilor Comisiei [JO, Ediția specială în limba engleză 1968(I), p. 30; Ediție specială, 01/vol. 8, p. 12], astfel cum a fost modificat (denumit în continuare „Statutul funcționarilor").

convingeri, opinii politice sau de orice altă natură, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

[…]

(6) Respectând principiul nediscriminării și principiul proporționalității, orice limitare a punerii în aplicare a acestor principii trebuie justificată în mod obiectiv și rezonabil și trebuie să răspundă unor obiective legitime de interes general în cadrul politicii privind personalul. […]”

9. Capitolul 1 din titlul III al Statutului funcționarilor, intitulat „Recrutarea”, cuprinde articolele 27-34. Articolul 27 prevede următoarele:

„Recrutarea trebuie să vizeze asigurarea angajării funcționarilor cu cel mai înalt nivel de competență, de eficiență și de integritate, recrutați pe o bază geografică cât mai largă dintre resortisanții statelor membre ale Comunităților. Niciun post nu poate fi rezervat resortisanților unui anumit stat membru. […]”

10. În conformitate cu articolul 28 litera (f):

„Nimeni nu poate fi numit funcționar dacă:

[…] nu face dovada cunoașterii aprofundate a uneia dintre limbile Comunităților și cunoașterii satisfăcătoare a unei alte limbi a Comunităților, în măsura necesară exercitării atribuțiilor care îi revin.”

11. Anexa III la Statutul funcționarilor este intitulată „Procedura de concurs”. Articolul 1 din aceasta prevede:

„(1) Anunțul de concurs este stabilit de autoritatea împuternicită să facă numiri, după consultarea comisiei paritare.

Acesta trebuie să specifice:

[…]

(f) eventual, cunoștințele lingvistice cerute de natura specifică a posturilor care urmează să fie ocupate;

[…]”

III. Situația de fapt, procedura și concluziile formulate

12. Punctele 1-15 din hotărârea atacată rezumă situația de fapt din cauză și termenii anunțului EPSO atacat.

13. Comisia solicită Curții:

– anularea hotărârii atacate;

– în cazul în care Curtea reține că stadiul dosarului o permite, respingerea acțiunii în primă instanță ca nefondată;

– obligarea Republicii Italiene și a Regatului Spaniei la plata cheltuielilor de judecată aferente prezentei proceduri și a celor aferente procedurii din primă instanță.

14. În sprijinul acestor concluzii, Comisia invocă trei motive.

15. Primul motiv de recurs este format din trei aspecte. În cadrul primului aspect se invocă faptul că punctele 157 și 181-183 din hotărârea atacată conțin o eroare de drept și o eroare de motivare.

16. În cadrul celui de al doilea aspect, se contestă punctul 133 ultima teză, punctele 158 și 164, punctul 167 ultima teză, precum și punctele 180-183, 201 și punctul 205 din hotărârea atacată. Comisia susține că acele puncte îi impun o sarcină a probei disproporționată, atât în ceea ce privește obligația de motivare a restricției lingvistice din anunțul EPSO atacat, cât și în ceea ce privește evaluarea elementelor de probă pe care le-a prezentat în sprijinul motivelor pe care EPSO le invocă în cadrul acestui anunț.

17. În cadrul celui de al treilea aspect, Comisia susține că punctele 152-155 din hotărârea atacată conțin o eroare de drept întrucât jurisprudența nu impune Comisiei să identifice un act obligatoriu din punct de vedere juridic în regulamentul său intern ca temei pentru o restricție lingvistică.

18. Al doilea motiv de recurs vizează identificarea a șase cazuri în care Tribunalul a denaturat elementele de probă care i-au fost prezentate. Prin intermediul celui de al treilea motiv se invocă nelegalitatea analizei efectuate de Tribunal cu privire la limbile de comunicare ale candidaților.

19. Regatul Spaniei și Republica Italiană contestă argumentele Comisiei. Acestea solicită Curții:

– respingerea recursului;

– obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

20. Prezenta cauză a fost conexată cu cauza C-623/20 în vederea ședinței din 2 martie 2022, în cadrul căreia părțile au prezentat argumente orale și au răspuns la întrebările scrise și orale adresate de Curte.

21. În conformitate cu solicitarea Curții, concluziile noastre se limitează la primul motiv de recurs.

IV. Aprecierea primului motiv de recurs

A. Cu privire la primul aspect

22. Comisia consideră că punctul 157 din hotărârea atacată conține o eroare de drept, întrucât concluzionează că nu se poate prezuma, în lipsa unor explicații suplimentare, că un funcționar nou-recrutat care nu cunoaște limbile engleză, franceză sau germană nu ar fi capabil să desfășoare imediat o activitate utilă într-o instituție a Uniunii. Dimpotrivă, Tribunalul ar fi trebuit să aprecieze dacă restricția lingvistică este justificată în mod obiectiv, în interesul

serviciului, de necesitatea de a recruta candidați care să fie imediat operaționali. Comisia face o distincție între un candidat care este capabil să „desfășoare imediat o activitate utilă” și un candidat care este „imediat operațional”. Întrucât eroarea Tribunalului este fundamentală pentru respingerea de către acesta a elementelor de probă referitoare la legătura dintre utilizarea acestor trei limbi de către colegiul membrilor Comisiei și activitatea serviciilor Comisiei, hotărârea atacată trebuie anulată.

23. Punctul 157 din hotărârea atacată prevede:

„Mai precis, nici din aceste texte și nici, *a fortiori*, din celelalte elemente din dosarul prezentei cauze nu reiese că există o legătură necesară între procedurile decizionale ale Comisiei, în special cele care se desfășoară în cadrul colegiului membrilor săi, și funcțiile pe care candidații selecționați în urma concursului în litigiu le vor putea exercita, și anume funcțiile de investigator și de lider de echipă de investigatori prezentate la punctul 113 de mai sus. Astfel, chiar presupunând că membrii unei anumite instituții utilizează exclusiv una sau anumite limbi în deliberările lor, nu se poate prezuma, fără explicații suplimentare, că un funcționar nou-recrutat, care nu stăpânește niciuna dintre aceste limbi, nu ar fi capabil să presteze imediat o activitate utilă în cadrul instituției în cauză (Hotărârea din 15 septembrie 2016, Italia/Comisia, T-353/14 și T-17/15, EU:T:2016:495, punctele 121 și 122, nepublicată). Acest lucru este valabil cu atât mai mult cu cât în prezentele cauze este vorba despre funcții foarte specifice, care nu prezentă, *a priori*, nicio legătură strânsă cu lucrările colegiului membrilor Comisiei.”

24. Observăm, în primul rând, că articolul 1d alineatul (6) prima teză din Statutul funcționarilor prevede că orice limitare a punerii în aplicare a principiului nediscriminării trebuie justificată în mod obiectiv și rezonabil și trebuie să răspundă unor obiective legitime de interes general în cadrul politicii privind personalul. În al doilea rând, potrivit jurisprudenței constante a Curții, o diferență de tratament pe motive de limbă, precum cea rezultată dintr-o restricție lingvistică, poate fi permisă numai dacă este justificată în mod obiectiv și proporțională cu nevoile reale ale serviciului [10]. Punctele 71 și 72 din hotărârea atacată prezintă această considerație și citează punctele 89 și 90 din hotărârea pronunțată în cauza Comisia/Italia [11], care, la rândul lor, citează punctul 88 din hotărârea pronunțată în cauza Italia/Comisia [12].

25. Pentru a aprecia dacă o diferență de tratament este justificată în mod obiectiv și proporțională cu nevoile reale ale serviciului, trebuie mai întâi să se stabilească aceste nevoi. În prezenta cauză, dispozițiile generale aplicabile concursurilor generale publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* din 27 februarie 2015 [13] prevăd, la punctul 1.3, următoarele:

„În funcție de concurs, vi se va cere să demonstrați ce limbi oficiale ale Uniunii Europene stăpâniți.[…] Ca regulă generală, trebuie să cunoașteți temeinic (nivelul C1 din CECRL) una dintre limbile oficiale ale Uniunii Europene și să cunoașteți în mod satisfăcător (nivelul B2 din CECRL) o a doua limbă, însă în anunțurile de concurs pot fi impuse condiții mai stricte (acesta este cazul în special pentru profilurile lingvistice). Cu excepția unei mențiuni contrare în anunțul de concurs, alegerea celei de a doua limbi va fi de regulă restrânsă la limba engleză, franceză sau germană […]

[…]

[10] A se vedea de asemenea punctul 96 din hotărârea atacată și jurisprudența citată.

[11] Hotărârea din 26 martie 2019 (C-621/16 P, EU:C:2019:251).

[12] Hotărârea din 27 noiembrie 2012 (C-566/10 P, EU:C:2012:752).

[13] JO 2015, C 70 A, p. 1.

Pe baza unei vechi practici a instituțiilor UE în ceea ce privește limbile utilizate pentru comunicarea internă și luând în considerare necesitățile serviciilor în ceea ce privește comunicarea externă și gestionarea dosarelor, limbile engleză, franceză și germană sunt în continuare cel mai frecvent folosite.

Opțiunile privind a doua limbă pentru concursuri au fost definite în funcție de interesul serviciului. Conform acestui criteriu, persoanele nou-recrutate trebuie să fie imediat operaționale și să poată comunica în mod eficace în activitatea lor zilnică. În caz contrar, funcționarea eficace a instituțiilor ar fi grav afectată."

26. În plus, anunțul EPSO atacat prevede, în secțiunea intitulată „Sunt eligibil pentru a candida?": „A doua limbă aleasă trebuie să fie limba engleză, franceză sau germană. Acestea sunt principalele limbi de lucru ale Comisiei și, în interesul serviciului, persoanele nou-recrutate trebuie să poată imediat să lucreze și să comunice în mod eficace în activitatea lor zilnică în cel puțin una dintre aceste limbi". Anexa II la anunțul EPSO atacat prevede la primul paragraf, intitulat „Justificarea regimului lingvistic pentru prezentele proceduri de selecție", că „[c]erințele din secțiunea «Sunt eligibil pentru a candida?» a prezentului anunț de concurs sunt conforme cu cerințele de bază ale instituțiilor UE în ceea ce privește competențele, experiența și cunoștințele de specialitate și cu necesitatea ca persoanele nou-recrutate să poată să lucreze în mod eficace, în special cu ceilalți membri ai personalului". Al treilea paragraf din această anexă prevede că „odată recrutați, este esențial ca administratorii să fie imediat operaționali și să poată să comunice cu colegii lor și cu superiorii ierarhici". În secțiunea următoare, intitulată „Justificarea selectării limbilor în cazul fiecărei proceduri de selecție", al doilea paragraf prevede că: „Persoanele nou-recrutate trebuie să fie imediat operaționale și să poată să îndeplinească atribuțiile pentru executarea cărora au fost recrutate. EPSO trebuie, așadar, să se asigure că acei candidați care vor fi înscriși pe listele de rezervă cunosc în mod adecvat combinația de limbi care le va permite să își îndeplinească atribuțiile în mod eficient și, în special, că acei candidați care vor fi înscriși pe listele de rezervă pot să comunice în mod eficace în activitatea lor zilnică cu colegii și superiorii lor ierarhici".

27. În consecință, descrierea „nevoilor reale ale serviciului" din anunțul EPSO atacat include necesitatea de a recruta candidați care să fie imediat capabili să lucreze eficient. Rezultă că, atunci când se precizează la punctul 157 din hotărârea atacată că nu se poate prezuma, în lipsa unor explicații suplimentare, că un funcționar nou-recrutat care nu stăpânește limbile franceză, germană sau engleză, nu ar fi capabil să presteze imediat o activitate utilă în cadrul instituției în cauză, se face referire la „nevoile reale ale serviciului", astfel cum sunt descrise în anunțul EPSO atacat.

28. Faptul că Tribunalul consideră că cerința ca persoanele nou-recrutate să fie „imediat operaționale" constituie un motiv esențial pentru restricția lingvistică [14] și utilizează frecvent această expresie în hotărârea atacată [15] nu înseamnă că alte descrieri bazate pe textul anunțului EPSO atacat nu sunt de asemenea relevante pentru a aprecia dacă elementele disponibile demonstrează că restricția lingvistică este justificată în mod obiectiv și proporțională cu nevoile reale ale serviciului.

[14] Punctul 106 din hotărârea atacată.

[15] Expresia „imediat operațional" apare de cel puțin 30 de ori în hotărârea atacată, inclusiv la punctele care încadrează analiza elementelor de probă (punctele 117 și 118) și la punctele care prezintă concluziile intermediare privind evaluarea probelor (punctele 114, 169, 196 și 205).

29. Într-adevăr, nu este ușor de înțeles cum poate susține Comisia că o referire incidentală în hotărârea atacată la un text din anunțul EPSO atacat, invocată pentru a justifica restricția lingvistică, ar putea invalida această hotărâre. În plus, este dificil de perceput vreo diferență între un funcționar nou-recrutat care este „imediat operațional” sau care este „capabil să presteze imediat o activitate utilă”. Chiar dacă Comisia se întemeiază pe această distincție pentru a susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept, aceasta nu explică în pledoaria sa în ce constă această distincție. În ședință, Comisia a precizat că, în opinia sa, capacitatea de a efectua o muncă utilă se referă la capacitatea de a îndeplini sarcini marginale care nu au legătură cu atribuțiile efective ale candidaților. Totuși, această interpretare este în contradicție atât cu sensul obișnuit al termenilor, cât și cu contextul în care aceștia sunt utilizați la punctul 157 din hotărârea atacată.

30. De asemenea, nu se poate reproșa Tribunalului că a citat la punctul 157 din hotărârea atacată o hotărâre anterioară în care a utilizat aceeași formulare și a ajuns la o concluzie similară, având în vedere respingerea de către Curte a recursului formulat de Comisie împotriva acestei hotărâri [16].

31. Celălalt argument principal al Comisiei este că Tribunalul nu a explicat în mod adecvat de ce nu se poate prezuma, în lipsa unor explicații suplimentare, că un funcționar nou-recrutat care nu stăpânește niciuna dintre limbile engleză, franceză sau germană nu ar fi capabil să presteze imediat o activitate utilă într-o instituție a Uniunii. În opinia noastră, acest argument echivalează cu o încercare de inversare a sarcinii probei. Comisia este cea care trebuie să explice de ce o diferență de tratament bazată pe limbă, precum cea rezultată din restricția lingvistică în cauză, este justificată în mod obiectiv și este proporțională cu nevoile reale ale serviciului, indiferent dacă acestea sunt descrise ca necesitatea ca funcționarii nou-recrutați să fie „imediat operaționali” sau ca aceștia să fie „capabili să presteze imediat o activitate utilă” [17].

32. În consecință, propunem Curții să respingă primul aspect al primului motiv de recurs.

B. Cu privire la cel de al doilea aspect

33. Comisia susține că sarcina care îi este impusă de Tribunal este nerezonabilă, atât în ceea ce privește temeinicia motivelor restricției lingvistice din anunțul EPSO atacat, cât și în ceea ce privește aprecierea de către Tribunal a elementelor de probă pe care Comisia le-a prezentat în sprijinul motivelor pe care s-a bazat EPSO.

1. Temeinicia motivelor restricției lingvistice din anunțul EPSO atacat

34. Comisia a precizat în ședință că, în pofida faptului că a ridicat o serie de probleme în ceea ce privește aprecierea de către Tribunal a temeiniciei motivelor restricției lingvistice din anunțul EPSO atacat [18], nu contestă această apreciere, întrucât hotărârea atacată anulează anunțul EPSO atacat pentru alte motive.

35. Cu toate acestea, Comisia susține că hotărârea atacată admite că, întrucât un anunț de concurs este o măsură cu caracter general, motivarea acestuia poate fi limitată la o descriere a situației generale care a condus la adoptarea sa și a obiectivelor generale pe care intenționează să le atingă. Tribunalul ajunge la concluzia nejustificată că motivarea din anunțul EPSO atacat este

[16] Hotărârea din 15 septembrie 2016, Italia/Comisia (T-353/14 și T-17/15, EU:T:2016:495, punctele 121 și 122). Recursul Comisiei împotriva acelei hotărâri a fost respins prin Hotărârea din 26 martie 2019, Comisia/Italia (C-621/16 P, EU:C:2019:251).

[17] A se vedea în acest sens Hotărârea din 26 martie 2019, Comisia/Italia (C-621/16 P, EU:C:2019:251, punctul 93 și jurisprudența citată).

[18] Punctele 54-117 din hotărârea atacată.

„vagă și generală”[19]. Acest anunț respectă cerința prevăzută în jurisprudență potrivit căreia normele care limitează alegerea celei de a doua limbi trebuie să conțină criterii clare, obiective și previzibile, astfel încât candidații să poată cunoaște în timp util cerințele lingvistice necesare pentru a se putea pregăti pentru concursuri în cele mai bune condiții.

36. La punctul 116 din hotărârea atacată se concluzionează că motivul referitor la necesitatea ca persoanele nou-recrutate să fie imediat operaționale nu poate justifica restricția lingvistică, având în vedere formularea sa vagă și generală și lipsa vreunor indicații concrete în sprijinul acestuia în cadrul anunțului EPSO atacat. În continuare, Tribunalul examinează dacă informațiile și dovezile furnizate de Comisie în legătură cu necesitatea ca persoanele nou-recrutate să fie imediat operaționale justifică restricția lingvistică. Tribunalul concluzionează în sens negativ[20]. Rezultă că anularea anunțului EPSO atacat se întemeiază pe ambele laturi ale analizei Tribunalului. Prin urmare, din motive de completitudine, vom aborda critica Comisiei cu privire la prima parte a hotărârii atacate.

37. Comisia susține că anunțul EPSO atacat respectă cerința potrivit căreia reglementările care limitează alegerea celei de a doua limbi trebuie să conțină criterii clare, obiective și previzibile, astfel încât candidații să poată cunoaște în timp util cerințele lingvistice necesare pentru a se putea pregăti pentru concursuri în cele mai bune condiții.

38. Criteriile de claritate, obiectivitate și previzibilitate derivă de la punctul 90 din hotărârea pronunțată în cauza Italia/Comisia[21]. Punctele 87-94 din această hotărâre explică faptul că instituțiile vizate de concursurile din respectiva cauză nu adoptaseră un regulament de procedură în conformitate cu articolul 6 din Regulamentul nr. 1/58 prin care să se precizeze limbile oficiale ce trebuiau utilizate în anumite cazuri.

39. La punctul 95 din această hotărâre se precizează:

„Comisia a susținut în ședință că candidații aveau posibilitatea de a se pregăti după publicarea anunțului de concurs. Trebuie menționat, cu toate acestea, că perioada cuprinsă între publicarea fiecărui anunț de concurs în litigiu și data examenelor scrise nu permite în mod necesar unui candidat să dobândească cunoștințe lingvistice suficiente pentru a-și demonstra competențele profesionale. În ceea ce privește posibilitatea de a învăța una dintre cele trei limbi în perspectiva unor concursuri viitoare, aceasta presupune ca limbile impuse de EPSO să poată fi determinate cu mult timp înainte. Or, lipsa unor norme [de procedură adoptate în conformitate cu articolul 6 din Regulamentul nr. 1/58] nu garantează în niciun mod permanența alegerii limbilor în care se desfășoară concursurile și nu permite nicio previzibilitate în domeniu”[22].

40. Astfel, criteriile de claritate, obiectivitate și previzibilitate reflectă cerința ca, în vederea obținerii unui post în cadrul unei instituții, potențialii candidați să știe cu suficient timp înainte de existența unei cerințe de a dobândi cunoștințe în una sau mai multe limbi determinate la un nivel specificat care să poată fi evaluat în mod obiectiv. Anunțul EPSO atacat impune cunoașterea limbii engleze, a limbii franceze sau a limbii germane la nivelul B2. Această cerință este, fără îndoială, clară și obiectivă. Cu toate acestea, numărul de ore propuse în mod obișnuit în

[19] Punctul 116 din hotărârea atacată.

[20] A se vedea în special punctul 205 din hotărârea atacată.

[21] Hotărârea din 27 noiembrie 2012 (C-566/10 P, EU:C:2012:752).

[22] A se vedea de asemenea Concluziile avocatului general Bobek prezentate în cauza Comisia/Italia (C-621/16 P, EU:C:2018:611, punctul 175), și Hotărârea din 27 noiembrie 2012, Italia/Comisia (C-566/10 P, EU:C:2012:752, punctul 67).

vederea pregătirii pentru examen pentru nivelul B2 pare a fi între 500 și 650 [23]. Cu excepția cazului în care potențialii candidați ar fi în măsură să atingă acest nivel de cunoaștere a uneia dintre cele trei limbi menționate în anunțul EPSO atacat între data publicării acestuia și data la care au loc testele în limba respectivă, este puțin probabil ca anunțul EPSO atacat să respecte criteriul previzibilității, astfel cum este descris la punctul 95 din hotărârea pronunțată în cauza Italia/Comisia [24]. În plus, această cerință se adaugă la condiția potrivit căreia o restricție lingvistică este acceptabilă numai dacă este justificată în mod obiectiv și este proporțională cu nevoile reale ale serviciului [25]. În consecință, este incorect să se sugereze, astfel cum pare să procedeze Comisia, că, odată ce aceasta demonstrează că reglementările care limitează alegerea celei de a doua limbi sunt clare, obiective și previzibile, Tribunalul este exonerat de obligația de a proceda la o evaluare a temeiniciei motivelor restricției lingvistice din anunțul EPSO atacat.

2. Evaluarea elementelor de probă

41. Comisia invocă o serie de argumente separate care urmăresc să demonstreze că Tribunalul a depășit limitele controlului stabilite de jurisprudență.

42. Ca o observație preliminară, observăm că jurisprudența recunoaște că articolul 2 din Statutul funcționarilor conferă instituțiilor UE o marjă largă de apreciere și de autonomie în ceea ce privește crearea de posturi pentru funcționari sau agenți, selecția funcționarului sau a agentului care va ocupa postul creat, precum și natura raportului de muncă stabilit astfel [26].

43. În cazul în care o decizie este contestată prin intermediul unei acțiuni în anulare în temeiul articolului 263 TFUE, Tribunalul trebuie să efectueze un control jurisdicțional complet al normelor de drept și al situației de fapt în discuție în cadrul unei astfel de proceduri. În special, astfel cum se observă la punctul 24 din prezentele concluzii, Curtea a statuat că instanțele Uniunii au dreptul de a verifica dacă o restricție privind alegerea celei de a doua limbi este justificată în mod obiectiv și proporțională cu nevoile reale ale serviciului.

44. Astfel cum a observat avocatul general Bobek în Concluziile sale în cauza Comisia/Italia [27], prezentate în contextul unei situații de fapt și al unor elemente de probă foarte asemănătoare cu cele examinate în prezentul recurs, majoritatea motivelor pentru restricția lingvistică conținute în anunțul EPSO atacat, precum și dovezile prezentate de Comisie în sprijinul acestora sunt afirmații factuale. Marja largă de apreciere de care s-a bucurat factorul de decizie în această cauză includea posibilitatea și modalitatea de a limita alegerea celei de a doua limbi în cadrul acestui concurs, precum și motivele în sprijinul acestei limitări. Odată ce EPSO își motivează alegerea celei de a doua limbi prin referire la un set de afirmații factuale, atât aceste motive, cât și dovezile în sprijinul lor sunt pe deplin revizuibile de către instanțele Uniunii. Acest control include verificarea faptului dacă au fost respectate normele în materia sarcinii și a administrării probelor și dacă au fost aplicate criteriile juridice corecte cu ocazia aprecierii faptelor și a elementelor de probă [28].

[23] Concluziile avocatului general Sharpston prezentate în cauza Spania/Parlamentul European (C-377/16, EU:C:2018:610, punctul 46).

[24] Hotărârea din 27 noiembrie 2012, (C-566/10 P, EU:C:2012:752). A se vedea de asemenea Hotărârea din 15 septembrie 2016, Italia/Comisia (T-353/14 și T-17/15, EU:T:2016:495, punctele 50 și 51), confirmată în recurs prin Hotărârea din 26 martie 2019, Comisia/Italia (C-621/16 P, EU:C:2019:251).

[25] Hotărârea din 26 martie 2019, Comisia/Italia (C-621/16 P, EU:C:2019:251, punctul 91).

[26] A se vedea în acest sens Hotărârea din 8 septembrie 2005, AB (C-288/04, EU:C:2005:526, punctele 26 și 28), și Hotărârea din 26 martie 2019, Comisia/Italia (C-621/16 P, EU:C:2019:251, punctul 88 și jurisprudența citată).

[27] C-621/16 P, EU:C:2018:611, punctele 105, 108 și 112.

[28] Hotărârea din 2 martie 2021, Comisia/Italia și alții (C-425/19 P, EU:C:2021:154, punctele 52-53 și jurisprudența citată).

45. În lumina acestor observații, vom analiza argumentele Comisiei în sprijinul afirmației potrivit căreia aprecierea de către Tribunal a probelor prezentate i-a impus o sarcină nejustificat de mare.

46. Referindu-ne mai întâi la argumentul Comisiei potrivit căruia „gradul de precizie al motivării unei decizii trebuie să fie proporțional cu posibilitățile materiale și cu condițiile tehnice și de timp în care aceasta trebuie adoptată”, observăm că această afirmație derivă printre altele din jurisprudența privind controlul concentrărilor economice [29]. Este plauzibil ca realitățile practice ale redactării unei decizii privind efectul anticipat al unei concentrări economice asupra concurenței în cadrul constrângerilor legate de timp impuse de Regulamentul Uniunii privind concentrările economice [30] să aibă un impact asupra gradului de precizie a motivării cuprinse în aceasta. Totuși, aceste împrejurări nu se aplică în cazul de față: nu este vorba despre o evaluare *ex ante*, nu este necesar să se obțină și să fie utilizate informații detaliate privind piața de la terți, nu există o analiză economică complexă și nu există termene legale. În plus, Comisia nu a furnizat nicio informație Tribunalului cu privire la realitățile practice care au încadrat adoptarea anunțului EPSO atacat și nici nu a explicat constrângerile cu care s-a confruntat EPSO în ceea ce privește timpul și facilitățile tehnice, omisiune care pune sub semnul întrebării însăși admisibilitatea argumentului. În toate aceste împrejurări, jurisprudența menționată nu poate fi invocată pentru a susține afirmația potrivit căreia Tribunalul a depășit limitele pe care jurisprudența i le impune.

47. În continuare, Comisia contestă constatarea de la punctele 133, 158 și 180 din hotărârea atacată potrivit căreia nu rezultă din documentele justificative că engleza, franceza și germana sunt limbile utilizate efectiv de „serviciile Comisiei în activitatea lor cotidiană”. În opinia Comisiei, singura chestiune relevantă este dacă serviciile în care vor fi repartizați candidații selecționați în urma concursului utilizează aceste limbi.

48. Considerăm că acest argument nu este convingător. Anunțul EPSO atacat precizează că candidații selectați vor fi repartizați în principal în cadrul Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF); acesta lasă deschisă posibilitatea ca unii să lucreze în altă parte [31]. De asemenea, afirmația Comisiei este în contradicție cu un alt argument pe care aceasta îl invocă, și anume că activitatea zilnică a instituției constă într-un număr mare de acte pregătitoare, note, proiecte preliminare și alte documente, inclusiv comunicări electronice, care constituie instrumente de analiză și de comunicare utilizate în cadrul instituției respective pentru a adopta măsuri care reflectă poziția serviciului în cauză. Întrucât candidații admiși pot fi repartizați oriunde în cadrul Comisiei și pot fi implicați în activități pregătitoare generale, atunci prezintă relevanță faptul dacă probele arată că engleza, franceza și germana sunt limbile utilizate efectiv de „serviciile Comisiei în activitatea lor cotidiană”. În plus, elementele de probă examinate la punctele 133 și 158 din hotărârea atacată privesc practicile lingvistice interne ale Comisiei în general, iar nu activitatea sau procedurile serviciilor în care vor fi repartizați candidații selectați. Pe baza elementelor de probă care i-au fost prezentate, Tribunalul nu putea aprecia decât faptul dacă limbile engleză, franceză și germană sunt limbile utilizate în general în cadrul Comisiei.

[29] Hotărârea din 10 iulie 2008, Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392, punctul 167 și jurisprudența citată).

[30] Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167).

[31] La punctul 1 din anunțul EPSO atacat se precizează că acest concurs este organizat în vederea constituirii unor liste de rezervă din care Comisia Europeană (în principal Oficiul European de Luptă Antifraudă – OLAF) va recruta noi funcționari publici în calitate de „administratori” (grupa de funcții AD). La punctul 120 din hotărârea atacată se arată că 2 dintre cei 40 de candidați selecționați în cadrul EPSO/AD/323/16 au fost recrutați de alți angajatori, și anume de Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor și de Curtea de Conturi Europeană. Dintre cei 50 de candidați selecționați în cadrul EPSO/AD/324/16, niciunul nu a fost recrutat de o altă instituție europeană.

49. Comisia contestă de asemenea concluzia de la punctul 180 din hotărârea atacată potrivit căreia elementele de probă referitoare în mod specific la cunoștințele lingvistice ale personalului care lucrează în cadrul OLAF nu demonstrează că restricția lingvistică este proporțională cu necesitatea ca personalul recrutat să fie imediat operațional, întrucât nu este posibil să se stabilească, prin raportare la aceste date, care sunt limbile utilizate în cadrul diferitelor servicii sau care sunt limbile esențiale pentru îndeplinirea funcțiilor exercitate de investigatori sau de liderii de echipă ai acestora [32]. Comisia menționează acest paragraf ca exemplu al sarcinii nejustificat de mari impuse de Tribunal.

50. Punctele 182-184 din hotărârea atacată analizează aceste elemente de probă pornind de la premisa că rezultă din cunoștințele lingvistice ale personalului OLAF că, pentru a fi imediat operațional, personalul nou-angajat ar trebui să stăpânească aceste limbi. Chiar și pornind de la această premisă, se concluzionează că restricția lingvistică este nejustificată. Prin urmare, se pare că Tribunalul a analizat din toate unghiurile posibile elementele de probă pe care i le-a prezentat Comisia pentru a stabili dacă acestea erau de natură să justifice restricția lingvistică. În consecință, nu putem înțelege cum se poate afirma că abordarea probelor de către Tribunal impune Comisiei o sarcină nejustificat de mare.

51. În continuare, Comisia invocă, în special în ceea ce privește documentul menționat în hotărârea atacată ca fiind Comunicarea Comisiei SEC(2006) 1489 final din 20 decembrie 2006 privind „traducerea în cadrul Comisiei”, argumentul potrivit căruia la punctul 164 din hotărârea atacată s-a apreciat în mod eronat că din acest document rezultă că cele trei limbi de procedură la care se face referire în cadrul său sunt utilizate exclusiv în cadrul procedurilor la care acestea se raportează [33]. Aprecierea elementelor de probă în lumina acestei întrebări este eronată, întrucât Comisia era obligată doar să furnizeze elemente de probă care să demonstreze că limbile engleză, franceză și germană sunt utilizate în principal pentru comunicarea internă și externă și pentru gestionarea dosarelor, ceea ce corespunde formulării utilizate în anunțul EPSO atacat [34].

52. La punctele 160-162 din hotărârea atacată este evaluată Comunicarea Comisiei SEC(2006) 1489 final din 20 decembrie 2006 privind „traducerea în cadrul Comisiei”. La punctul 163 se concluzionează că această comunicare este lipsită de relevanță pentru soluționarea litigiului. În continuare, hotărârea nu mai face referire la acest document. La punctele 164-168 din hotărârea atacată este analizat un document intitulat „Cerințe lingvistice în funcție de procedura de adoptare”. În ședință, Comisiei i s-a acordat posibilitatea de a explica legătura dintre Comunicarea Comisiei SEC(2006) 1489 final din 20 decembrie 2006 privind „traducerea în cadrul Comisiei” și analiza documentelor cuprinse la punctele 164-168 din hotărârea atacată. Aceasta a răspuns susținând că formularea „[î]n orice caz” de la începutul punctului 164 a indicat faptul că Tribunalul a luat în considerare acest document în analiza sa de la punctele 164-168 din hotărârea atacată. O interpretare obiectivă a pasajelor relevante din hotărârea atacată demonstrează că argumentul invocat de Comisie cu privire la acest aspect nu poate fi susținut.

53. În continuare, Comisia contestă punctele 181-183 din hotărârea atacată, care fac referire la avantajul pe care candidații care cunosc anumite limbi străine îl pot avea față de cei care nu posedă aceste cunoștințe.

[32] Punctele 175-180 din hotărârea atacată.

[33] Punctul 164 din hotărârea atacată.

[34] A se vedea punctul 3 al treilea paragraf din hotărârea atacată, care citează textul anunțului EPSO atacat.

54. Punctele 171-180 din hotărârea atacată evaluează datele referitoare la competențele lingvistice ale personalului din cadrul OLAF. Punctele 181-187 din această hotărâre desprind anumite concluzii în urma evaluării acestor date. Prima teză de la punctul 181 prevede în mod corect că o restricție lingvistică poate fi acceptată numai dacă este justificată în mod obiectiv și proporțională cu nevoile reale ale serviciului. În continuare, la punctul 183 se arată că, pe baza probelor prezentate, numai o cunoaștere satisfăcătoare a limbii engleze ar putea să se considere că oferă un avantaj candidaților selectați și că nu reiese în mod clar din elementele de probă de ce un candidat care posedă cunoștințe aprofundate de italiană și cunoștințe satisfăcătoare de germană [35] ar putea fi imediat operațional, în timp ce un candidat care posedă cunoștințe aprofundate de italiană și cunoștințe satisfăcătoare de neerlandeză sau de spaniolă nu ar putea fi [36].

55. Astfel, punctele 181-183 din hotărârea atacată compară categorii de candidați cu competențe lingvistice diferite pentru a încerca să evalueze în ce măsură candidații din aceste categorii diferite pot fi imediat operaționali. Nu înțelegem cum poate fi interpretată referirea la faptul că cunoașterea anumitor limbi conferă un avantaj în sensul că aceasta impune o sarcină nejustificat de mare Comisiei.

56. De asemenea, Comisia critică și punctul 181 din hotărârea atacată, potrivit căruia „nu există niciun motiv valabil pentru a nu admite de asemenea toate celelalte limbi oficiale”.

57. Fraza completă din care este preluată această teză explică faptul că, pe baza probelor prezentate Tribunalului, și anume datele referitoare la competențele lingvistice ale personalului din cadrul OLAF, numai cunoașterea limbii engleze conferă un avantaj clar pentru capacitatea candidaților selecționați în urma concursului de a fi imediat operaționali. Anunțul EPSO atacat recunoaște că, dintre cele trei limbi, numai o bună cunoaștere a limbii engleze este necesară pentru îndeplinirea sarcinilor descrise. Potrivit anunțului, candidații trebuie să susțină un test suplimentar de înțelegere a limbii engleze, ceea ce conduce la eliminarea candidaților care nu obțin un punctaj adecvat. La punctul 110 din hotărârea atacată, Tribunalul face referire la această evaluare suplimentară. La punctul 111, acesta apreciază că cerința unui test de limbă engleză demonstrează faptul că, în raport cu limba engleză, nu există niciun motiv justificat pentru a extinde limbile permise la limbile germană și franceză. Într-adevăr, faptul de a solicita în mod specific un anumit nivel de limba engleză are drept consecință faptul că un candidat vorbitor de franceză și de germană poate să nu fie imediat operațional, chiar dacă aceasta este o combinație viabilă în conformitate cu anunțul EPSO atacat.

58. Cu alte cuvinte, cerința de cunoaștere a limbii engleze ca a doua limbă poate fi justificată, însă cerința de cunoaștere fie a limbii engleze, fie a limbii franceze, fie a limbii germane nu este justificată. În continuare, Tribunalul precizează la sfârșitul punctului 181 că, prin urmare, nu există niciun motiv valabil pentru a nu permite cunoașterea limbii engleze sau a uneia sau mai multor limbi oficiale, altele decât franceza și/sau germana sau în plus față de acestea. Nu găsim nimic de reproșat acestei concluzii. Nu există nicio indicație potrivit căreia Tribunalul ar fi exclus

[35] Considerăm că aceasta se referă la cunoștințe de nivel B2.

[36] Datele de la punctele 175-178 din hotărârea atacată referitoare la limbile 1 și 2 par să arate că aproximativ 72 % din personalul care lucrează în cadrul OLAF cunoaște limba engleză, 42 % limba franceză, 15 % limba germană, 11 % limba italiană, 10 % limba neerlandeză, 8 % limba spaniolă și 7 % limba polonă. Dacă se include și limba 3, procentele sunt următoarele: 91 % limba engleză, 74 % limba franceză, 24 % limba germană, 18 % limba spaniolă, 15 % limba neerlandeză, 14 % limba italiană și 7 % limba polonă. Concluzia care se impune este aceea că comunicarea într-o altă limbă decât limba engleză are drept consecință excluderea unei proporții semnificative a colegilor din procesele de muncă relevante. Este posibil ca între aproximativ 25 % și 60 % dintre colegi să nu înțeleagă comunicarea în cazul în care se folosește limba franceză. Este posibil ca 76 % să nu înțeleagă comunicarea în cazul în care se folosește limba germană.

posibilitatea ca Comisia să fi prezentat alte probe care ar fi putut susține o concluzie diferită. Din nou, nu înțelegem modul în care, prin faptul că a ajuns la o concluzie prin raportare la probele care i-au fost prezentate, Tribunalul ar fi impus Comisiei o sarcină nejustificat de mare.

59. Comisia susține că Tribunalul a exclus în mod greșit probele referitoare la utilizarea limbilor engleză, franceză și germană în Uniunea Europeană pentru motivul că acestea ar putea să nu reflecte corect cunoștințele lingvistice ale potențialilor candidați [37]. Aceasta se bazează pe punctul 124 din Hotărârea din 26 martie 2019, Comisia/Italia [38], pentru a susține că, pe baza datelor statistice, Tribunalul ar fi trebuit să prezume că restricția lingvistică era proporțională, cu atât mai mult cu cât aceste date nu s-au modificat de-a lungul anilor.

60. La punctul 124 din Hotărârea din 26 martie 2019, Comisia/Italia [39], se statuează:

„În această privință, deși nu este exclus ca interesul serviciului să poată justifica limitarea alegerii limbii 2 a concursului la un număr restrâns de limbi oficiale a căror cunoaștere este cea mai răspândită în Uniune (a se vedea prin analogie Hotărârea din 9 septembrie 2003, Kik/OAPI, C-361/01 P, EU:C:2003:434, punctul 94), chiar în cadrul concursurilor de natură generală, precum cel vizat prin «Anunțul de concurs general – EPSO/AD/276/14 – Administratori (AD 5)», totuși o asemenea limitare trebuie, având în vedere cerințele amintite la punctele 92 și 93 din prezenta hotărâre, să fie întemeiată în mod imperativ pe elemente verificabile în mod obiectiv, atât de candidații la concurs, cât și de instanțele Uniunii, de natură să justifice cunoștințele lingvistice pretinse, care trebuie să fie proporționale cu nevoile reale ale serviciului.”

61. Nu considerăm că această enunțare a dreptului impune Tribunalului să presupună că o restricție lingvistică este justificată dacă aceasta acoperă limbile cele mai cunoscute în Uniunea Europeană. Dimpotrivă, o interpretăm ca pe o declarație a Tribunalului potrivit căreia Comisia se poate baza pe elemente de probă referitoare la limbile cele mai cunoscute în Uniunea Europeană pentru a justifica o restricție lingvistică. Cu toate acestea, o astfel de restricție trebuie să se bazeze pe elemente verificabile în mod obiectiv, atât de către candidați, cât și de instanțele Uniunii Europene, pentru a justifica nivelul de cunoaștere a limbilor solicitat, care trebuie să fie proporțional cu nevoile reale ale serviciului.

62. În consecință, Tribunalul a procedat în mod corect evaluând mai întâi probele prezentate de Comisie cu privire la răspândirea limbilor germană, engleză și franceză ca limbi străine vorbite și învățate în Europa [40]. La punctele 197-203 din hotărârea atacată se menționează că elementele de probă arată că engleza este de departe limba străină cea mai studiată la toate nivelurile de învățământ, urmată de limbile franceză, germană, rusă și, într-o măsură mai mică, de limba spaniolă, și că limba străină cea mai cunoscută [în Europa] este percepută ca fiind de departe engleza, urmată de limbile germană, rusă, franceză și spaniolă. Elemente de probă suplimentare arată că germana este cea mai vorbită limbă din Europa și că limbile engleză, franceză și germană sunt cele trei limbi străine cel mai des învățate ca a doua limbă (38 %, 12 % și, respectiv, 11 %).

63. Tribunalul a observat în continuare că statisticile relevante vizează toți cetățenii UE, inclusiv pe cei care nu au atins încă vârsta majoratului; în consecință, este posibil ca datele să nu reflecte în mod adecvat cunoștințele lingvistice ale potențialilor candidați. Tribunalul a concluzionat că aceste statistici arată numai faptul că numărul de potențiali candidați afectați de restricțiile

37 Punctul 201 din hotărârea atacată.

38 C-621/16 P, EU:C:2019:251.

39 C-621/16 P, EU:C:2019:251.

40 Punctele 197-203 din hotărârea atacată.

lingvistice în discuție în prezenta cauză este mai puțin ridicat decât ar fi fost în cazul în care s-ar fi bazat pe alte limbi decât engleza, franceza și germana, dar acest lucru nu conduce în sine la concluzia că restricția lingvistică nu este discriminatorie.

64. Abordarea Tribunalului nu poate fi criticată din acest punct de vedere. Contrar celor susținute de Comisie, aceasta nu a respins datele statistice pentru că acestea includeau cetățeni ai Uniunii care nu atinseseră încă vârsta majoratului. De fapt, Tribunalul a concluzionat că probele arată că o restricție lingvistică bazată pe limbile engleză, franceză și germană probabil ar fi avut un efect negativ asupra unui număr mai mic de candidați potențiali decât o restricție bazată pe o altă combinație de limbi. Nimic nu indică faptul că această concluzie, pe care, de altfel, Comisia nu o contestă, ar fi fost diferită în cazul în care datele statistice ar fi exclus cetățenii Uniunii care nu au atins încă vârsta majoratului.

65. În sfârșit, Comisia susține că la punctul 159 din hotărârea atacată este evaluat în mod eronat Memorandumul SEC(2000)2071/6 din 29 noiembrie 2000 de simplificare a procesului decizional al Comisiei, menționat la punctele 158 și 159 din această hotărâre. Comisia susține că Tribunalul nu ar fi acceptat sensul clar al acestuia, ci i-ar fi substituit propria viziune subiectivă asupra modului de organizare a activității între funcționari publici.

66. Prin intermediul acestui argument, s-ar părea că Comisia urmărește nu atât să solicite Curții de Justiție să sancționeze o denaturare a probelor de către Tribunal, cât mai degrabă să îi solicite acesteia să înlocuiască aprecierea situației de fapt și a elementelor de probă realizată de Tribunal cu propria apreciere a Curții. Acest lucru este inadmisibil în cadrul unui recurs [41].

67. Pentru aceste motive, argumentele Comisiei nu pot fi invocate în sprijinul afirmației potrivit căreia hotărârea atacată depășește limitele impuse de jurisprudență. În consecință, propunem Curții să respingă cel de al doilea aspect al primului motiv de recurs.

C. Cu privire la cel de al treilea aspect

68. În primul rând, Comisia susține că punctele 152-155 din hotărârea atacată restrâng domeniul de aplicare al elementelor de probă, întrucât nu demonstrează existența unui act juridic obligatoriu care să definească limbile de lucru ale instituției. Potrivit Comisiei, nu se poate deduce nici din jurisprudență, nici din articolul 1d alineatul (6) din Statutul funcționarilor că numai actele obligatorii din punct de vedere juridic pot limita în mod legal alegerea unei a doua limbi. În plus, la punctul 11 din hotărârea atacată se arată în mod corect că anunțul EPSO atacat face referire la „norme interne”, și anume la norme care sunt obligatorii numai în cadrul instituțiilor. Această descriere a normelor respective este susținută de elementele de probă prezentate de Comisie.

69. La punctul 11 din hotărârea atacată se constată că punctul 2 din anexa II la anunțul EPSO atacat prevede că, pentru fiecare procedură de selecție, Consiliul de administrație al EPSO trebuie să stabilească, în fiecare caz în parte, limbile care vor fi utilizate în cadrul concursurilor generale individuale, ținând seama de „eventualele norme interne specifice privind utilizarea limbilor în cadrul instituțiilor sau al organismelor vizate”.

[41] A se vedea de exemplu Hotărârea din 21 septembrie 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia (C-105/04 P, EU:C:2006:592, punctele 69 și 70 și jurisprudența citată), și Hotărârea din 21 septembrie 2006, Technische Unie/Comisia (C-113/04 P, EU:C:2006:593, punctele 82 și 83 și jurisprudența citată).

70. La punctele 152 și 153 din hotărârea atacată se arată că documentele prezentate ca elemente de probă, descrise la punctele 123-125 și 127 din aceasta, nu pot fi considerate norme ale Comisiei în sensul articolului 6 din Regulamentul nr. 1/58. Comisia admite că aceste elemente de probă nu fac decât să reflecte o practică administrativă de lungă durată, potrivit căreia documentele care urmează să fie prezentate colegiului membrilor Comisiei pentru aprobare trebuie să fie disponibile în limbile engleză, franceză și germană. La punctul 154 din hotărârea atacată se constată că nu există nicio dovadă că președintele Comisiei sau colegiul membrilor Comisiei a aprobat în mod oficial „Ghidul procedurilor operaționale”. La punctul 155 din această hotărâre se prevede că, în contextul prezentei cauze, Comisia a confirmat că nu există o decizie internă care să stabilească limbile de lucru din cadrul acestei instituții.

71. La punctele 157-159 din hotărârea atacată se apreciază dacă documentele prezentate ca elemente de probă au demonstrat existența unei legături între procedurile decizionale ale Comisiei, inclusiv cele ale colegiului membrilor Comisiei, și sarcinile care trebuie îndeplinite de candidații selecționați în urma concursului. La punctele 160-169 din această hotărâre se evaluează în continuare aceste elemente de probă în lumina altor documente prezentate de Comisie.

72. Contrar celor afirmate de Comisie, hotărârea atacată nu înlătură elementele de probă și nici nu „reduce domeniul de aplicare” al acestora, întrucât elementele pe care aceasta le-a prezentat drept probe nu au dezvăluit existența unui „act juridic obligatoriu”. În schimb, Tribunalul apreciază în mod corect dacă Comisia a adoptat vreo reglementare internă în temeiul articolului 6 din Regulamentul nr. 1/58 care să precizeze că una sau mai multe dintre limbile oficiale și limbile de lucru enumerate la articolul 1 din acesta trebuie utilizate în cazuri specifice. La punctul 155 din hotărârea atacată se arată că Comisia nu a contestat că nu au fost adoptate astfel de norme.

73. Odată ce a ajuns la această concluzie provizorie necontestată, Tribunalul continuă ulterior evaluarea detaliată a elementelor de probă prezentate de Comisie cu privire la procedurile sale interne.

74. Prin urmare, propunem Curții să respingă cel de al treilea aspect al primului motiv de recurs, întrucât acesta pare să se bazeze pe o interpretare incorectă și selectivă a hotărârii atacate.

V. Concluzie

75. Având în vedere cele menționate anterior, propunem Curții să respingă primul motiv de recurs.